

Силабус курсу Основи громадянського суспільства

Ступінь вищої освіти – магістр

Освітньо-наукова програма «Соціальна робота та соціальна політика»

Рік навчання: I, Семестр: II

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПІП

канд.філос.н., доц. Рудакевич Оксана Мирославівна

Контактна інформація

oks.rudakievicz@gmail.com +38098014 5117

Опис дисципліни

Дисципліна “**Основи громадянського суспільства**” спрямована на оволодіння знаннями щодо цілісного відображення витоків та еволюції громадянського суспільства як певної форми суспільної організації та як спільноти з її суспільним буттям в конкретній політичній реальності.

Дана дисципліна передбачає дослідження особливостей феномену громадянського суспільства країн західної цивілізації та українського досвіду зокрема, задля удосконалення організації соціальних взаємин, культури соціальної взаємодії в новітній державі Україна. Головним завданням курсу лекцій автор вважає систематизацію і роз’яснення понять та проблем процесу становлення громадянського суспільства. Подано та проаналізовано теоретичні підходи до найбільш важливих феноменів суспільного та політичного буття, які формують цілісну картину сучасного погляду на існування громадянського суспільства.

Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1	1.Генеза та сутність поняття громадянське суспільство.	Розуміння основних наукових понять дисципліни, вміння здійснювати аналіз зв’язків між ними на основі побудови структурно-логічної схеми	Складання структурних схем, обговорення
2	2.Соціально-філософські концепції громадянського суспільства.	Знання засад і особливостей формування та функціонування громадянського суспільства.	Презентації, диспут
3	3.Свобода та справедливість як засадничі цінності громадянського соціального буття.	Уявлення про ціннісне, соціально-філософське підґрунтя громадянського суспільства як певної форми суспільної організації. Особливості ціннісних ознак української моделі громадянського суспільства.	Тестування, опитування

4	4. Громадянське суспільство як головна вимога існування соціальнозорієнтованої та правової держави.	Визначення ролі громадянського суспільства у формуванні сучасного демократичного державного організму, найважливішими ознаками якого є соціальна зорієнтованість та відсутність правового нігілізму.	Тестування, опитування
5	5. Інституційна основа, види та рівні сформованості громадянського суспільства.	3 позицій інституційного підходу розглядаються підвалини та структурні елементи громадянського суспільства	Реферативні повідомлення
6	6. Теоретичні та історичні аспекти особливості взаємодії громадянського суспільства та держави.	Аналіз концепцій, що пояснюють природу взаємозв'язку „ третього сектора та держави.	Тестування, опитування
7	7. Соціально- культурні моделі громадянського суспільства західної цивілізації.	Дослідити досвід сучасних держав ЄС в контексті функціонування громадянського суспільства.	Тестування, опитування
8	8. Стадії громадянського поступу в українському досвіді.	Вміння здійснювати аналіз соціально-філософських та політичних явищ на конкретних зразках суспільної реальності українського народу.	Дискусійне обговорення
9	9. Соціо-культурний дискурс генези українського громадянського суспільства доби модерну.	Визначення особливостей соціального прояву сучасної моделі українського громадянського суспільства.	Повідомлення аналітичного характеру

Літературні джерела

1. Бортніков В.І. Основи громадянського суспільства та політичних знань. Навч. посібник. К. : Університетська книга, 2023. 646 с.
2. Ящук І. П., Казакова Н. В. Ціннісні основи громадянського патріотизму. *Науковий вісник Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка. Серія: Педагогічні науки*. Вип. 16, 2023. С. 65-73.
3. Толочко С. В. Громадянська ідентичність особистості: актуальність формування та виявлення в сучасній Україні. *Advanced Linguistics*, 11, 2023. С.181-191.
4. Рубан А. О. Теоретико методологічні основи формування української ментальності в контексті історико філософського аналізу. *Актуальні проблеми політики*. Вип. 69, 2022. С. 42-47.
5. Полехіна В. Теоретичні основи визначення змісту поняття «активна громадянська позиція молоді». *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету*. Вип. 3, 2022. С. 42-48.
6. Лук'янчук Г. Волонтерство – основа відповідального суспільства. *Слово Просвіти*. 2020. Ч. 50 (10-16 груд.). С. 6.
7. Резнік О. Суб'єкти громадянських практик як підґрунтя демократичного транзиту України. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2020. № 1. С. 5-22.
8. Яремович О. І. Вплив інститутів громадянського суспільства на правоохоронні органи держави крізь призму діяльності громадських рад. *Часопис Київського університету права*. 2021. № 2. С. 145-148.
9. Крисаченко В. Громадянське суспільство в Україні: стратегії та стратегіями функціонування і розвитку. *Актуальне українознавство*. Вип. 1(78), 2021. С. 121.

10. Про Національну стратегію сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021-2026 роки : Указ Президента України від 27 верес. 2021 р. № 487/2021. *Голос України*. 2021. 1 жовт. С. 10-11.
11. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» (статті 2124): Закон України в редакції від 23.05.2021р. № 1045-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1045-14#Text>.
12. Chatterjee R. Democracy and Civil society. Shashwat Publication. 2024. 125 p.
13. Anthony J. Spires. Everyday Democracy. Columbia University Press, 2024. 310 p.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися встановлених дедлайнів. Перескладання модулів відбувається із дозволу адміністрації за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, платформа Moodle).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із адміністрацією..

Оцінювання

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	5%	15%	40%
Поточне опитування	Модульний контроль	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (7 занять – 7 оцінок). 2. Модульний контроль проводиться на 7 практичному занятті. Оцінка за модульний контроль виставляється на основі виконання письмового завдання, а саме: 10 тестових завдань, кожне з яких має 4 бали і два теоретичні питання по 30 балів.		Оцінювання розробленого і проведеного тренінгу	Оцінювання завдання за результатами підготовленої роботи	10 тестів по 2 бали, 2 теоретичні запитання по 40 балів

Шкала оцінювання студентів

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно

E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом